

ÅRSPLAN

2023 - 2024

ÅRSPLAN FOR KARDEMOMME BARNEHAGE 2023-2024

Velkommen til et nytt barnehageår i Kardemomme barnehage! I denne årsplanen finner dere informasjon, planer og praktiske opplysninger. Den er laget som et supplement til vår virksomhetsplan, der det pedagogiske grunnsynet, barnehagens visjon og teorien bak vårt arbeid er utdypet. Se www.kardemomme.no for mer informasjon.

Kardemomme barnehage er en privat barnehage med 49 barn i alderen 0-6 år fordelt på tre avdelinger; Kasper, Jesper og Jonatan. Vi er en nonprofit barnehage som eies av de foresatte i et samvirkeforetak. Barnehagens lyse og flotte lokaler ligger i kort gangavstand fra Ensjø t-banestasjon i rolige, bilfrie omgivelser på Kampen. Nærmeste naboer er Kampen økologiske barnebondegård, Kampen skole og Kampen barnehage.

LOVGRUNNLAG:

Stortinget har i Barnehageloven (2005) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens formål og innhold. I tillegg har Kunnskapsdepartementet fastsatt en Rammeplan (2017) som gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

I Barnehageloven §1 Formål, står det:

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.»

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering” (KD, 2005).

AVDELINGENE:

Kardemomme barnehage har tre avdelinger; Kasper, Jesper og Jonatan. På Kasper går de eldste, på Jesper de mellomste og på Jonatan de yngste. Vi velger å dele inn avdelingene på denne måten, fordi dette gir barna muligheten til å følge jevnaldrende gjennom barnehagetiden. De får kamerater på samme alder å leke med, noe vi mener legger til rette for vennskap og trygghet. Pedagogisk kan vi tilrettelegge aktiviteter, tema, grupper og opplegg ut ifra barnegruppens alder og interesser.

JONATAN:

På Jonatan er det 13 barn i alderen 0-2 år. I begynnelsen av barnehageåret legger vi vekt på å bli kjent med hverandre og komme inn i rutine på avdelingen. Faste rutiner skaper trygghet og oversikt for barna. Vi setter av god tid til de ulike hverdags situasjonene og legger vekt på kvalitet i disse.

Jonatanbarna viser stor glede over å være sammen i en gruppe. Leken er preget av imitasjon, og på avdelingen opererer barna ofte sammen i "flokk"- de vil gjøre det samme og leke med de samme tingene. Barn i 0-2 års alderen elsker å være i bevegelse, bruke kroppen sin og tumle rundt sammen med jevnaldrende. De yngste barna forstår verden kroppslig og uttrykker seg gjennom kroppen, i tillegg til lyder og ord.

Jonatanavdelingen er tilpasset de minste barnas behov. Vi deler ofte barna i mindre grupper. Vi har god tumleplass hvor vi kan klatre, balansere, hoppe, turne på madrasser og skli. Vi er glade i å titte i bøker, familielek, leke med biler og tog, bygge og "lage mat" i kjøkkenkroken.

Hver dag har vi samlingsstund, barna har hvert sitt buemerke og en egen sang. Vi bruker konkrete (bilder, figurer, symboler, gjenstander) fra ulike temaer som vi samtaler og synger om. Slik får barna mulighet til å lære nye ord og begreper. De minste barna trenger lang tid på å sortere og ta inn informasjon og inntrykk, og viser stor glede og fryd over gjenkjennelse. Jo flere ganger jo bedre!

Vi bruker mye musikk i hverdagen. Vi lytter, synger, danser og utforsker forskjellige instrumenter. Vi har formingsaktiviteter av ulike slag. Den tidligste formen for kreativitet er preget av utforskning, utprøving og sansing. Vi ønsker å stimulere barnas sanser, gi dem varierte inntrykk og legge til rette for å prøve ut og

utforske. Vi er ute hver dag og en dag i uken har vi satt av til tur. Vi besøker ofte dyrene på Kampen økologiske barnebondegård. Noen ganger reiser vi på lengre turer til for eksempel Skullerud, men som oftest holder vi oss i nærmiljøet.

JESPER:

Jesper er en avdeling for 17 barn mellom 2 og 4 år. I denne alderen skjer det mye, det blant annet fremdeles gøy å tumle omkring samtidig som det blir mer plass for fantasien. Personalet her gir tid og rom for begge deler. Gjennom tiden på Jesper blir rolleleken mer sentral. Barna her har mange og forskjellige interesser.

Det mest populære rommet på Jesper har store puter, madrasser og en klatreborg for fysisk og kreativ utfoldelse. Der både tumling og rollelek møtes. På puterommet har vi en tjukkas, mange puter og madrasser. Barna tar ofte puter ut av rommet og utvider tumleplass med gøye påfunn. Barnas ønsker om endringer i det fysiske rommet heier vi på. Det er en fin måte å inkludere barna i leken og skape gode minner og følelse av felleskap og tilhørighet på.

For språkutvikling er det viktig at barna får tid til selv å uttrykke det de vil si. Personalet lytter og oppmuntrer til at barna skal få uttrykke seg mest mulig. Vi undrer oss sammen og gledes over at barna viser nysgjerrighet. Vi har mange bøker tilgjengelig, som vi endrer jevnlig etter tema, årstid eller interesser fra barna. Det blir ofte fortalt eventyr ved hjelp av konkrete (bilder, figurer, konkrete, symboler, gjenstander). Vi deler også barna i mindre grupper for å sikre at barna blir hørt og får delta i tråd med sine forutsetninger.

Vi har ofte samlingsstund, da sitter barna enten i ring eller i garderoben. I samlingsstund har vi sanger, snakker om dagen, har eventyr, samt at barna får dele om de har noe på hjertet. Mange av barna elsker musikk og er glade i å synge, spille og danse.

Barna på Jesper bytter på å være kjøkkensjef i løpet av barnehageåret, og det er stor stas. Kjøkkensjefen har ansvarsoppgaver som å hjelpe til med servering av mat, dele ut matbokser, kopper/flasker.

På Jesper liker vi å være ute og være aktive. Minst en gang i uka drar vi på tur. Vi har mange fine turmuligheter i nærmiljøet, men vi liker også å utfordre oss selv og gå på lenger turer blant annet i skogen. Det gir fantastiske muligheter for motorisk utfoldelse, bedre plass å boltre seg på og vi øver på å gå på turer sammen.

KASPER:

På Kasper er de eldste barna samlet. Det er 19 barn fra 4 – 6 år. Barna er fulle av energi, kreativitet og lærelyst. På avdelingen har vi et eget rom for fysisk aktivitet med ribbevegg, sklie, madrasser og puter. Musikk, dans og å spille på instrumenter er gøy. Barna på Kasper har blitt så store at de både kan spille brettspill og kortspill. Vi leker også gjerne med dyr, biler, tog, klosser og lego. På avdelingen er det en hems som innbyr til spennende lek eller ro og hvile. Vi har en egen lesestol, der barna liker å bli lest for eller de får titt i bøker. Vi deler ofte barna inn i mindre grupper.

På avdelingen har vi et kreativt rom hvor barna selv kan finne frem blant annet maling, tegnesaker, leire, perler, garn, papir, sakser og lim til ulike skapende aktiviteter. Her kan de leke og bli kjent med bokstaver og tall. Det er spennende å finne sin egen bokstav og oppdage hvordan ord blir til. Kasperbarna er glade i å dra på tur og har en fast turdag i uken. Det er hyggelig å dra mange sammen på tur og det styrker fellesskapet. Vi drar gjerne både til skogen, til sjøen, museer, teatre eller rundt i nærmiljøet.

Barna som skal begynne på skolen har det siste året i barnehagen en egen førskolegruppe som heter Maxi-klubben. Her har de skoleforberedende aktiviteter og samtaler rundt forventninger og hvordan det er å gå på skolen. Personalet vet at barna får en lettere skolestart dersom de er vant til:

- Anerkjennelse, oppmuntring og utfordringer
- Klare regler og god dagsrytme
- Godt samspill med andre
- Ansvar og selvstendighet
- Lek, sang og lesing sammen med andre

Dette får barna god trening i. Personalet sørger for at barna kan glede seg til å begynne på skolen og at de tar avskjed med barnehagen på en god måte. Vi samarbeider med skolene og ønsker å bidra til at alle barna får et positivt inntrykk av sin skole. I Kardemomme barnehage forholder vi oss til "Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole" (Oslo kommune, 2018) når vi forbereder det pedagogiske innholdet i Maxi-klubben.

PERSONAL

Personalet i Kardemomme barnehage har høy faglig kompetanse og er engasjerte, tilstedeværende og omsorgsfulle. Vi har et godt og stabilt miljø, mange ansatte med barnehagelærerutdanning, og flere med annen pedagogisk utdanning.

Alle barn er likeverdige til tross for forskjellige bakgrunner og vilkår. Alle barn skal få samme muligheter og rettigheter til å få en god barndom. Barndommen har en verdi i seg selv, og vi verner om det enkelte barns rett til å være seg selv, til å være barn og utvikle seg i sitt eget tempo. Vi har fokus på å ha god omsorg for barna, og stimulere og utfordre dem for å støtte opp under deres trivsel, læring og utvikling.

Vi mener det er viktig med rutiner og trygge rammer for at barnehagehverdagen skal oppleves som forutsigbar og trygg, samtidig som har vi fokus på fleksibilitet og tilpasningsevne. Vi er opptatt av at både barna og de foresatte blir sett, hørt og tatt på alvor, og det er viktig for oss med et nært samarbeid med de foresatte. Vi legger opp til morsomme, varierte, utfordrende og inspirerende dager for barna, i et lekende fellesskap preget av humor og glede, og hvor alle er inkludert.

OVERSIKT OVER DE ANSATTE

Daglig leder: Therese S. Sandsbråten – barnehagelærer

Daglig leder: Merethe Rennemo – barnehagelærer

KASPER:

Pedagogisk leder: Siri Lauritzen – barnehagelærer

Pedagogisk leder: Line Rue – barnehagelærer

Pedagogisk leder: Therese S. Sandsbråten- barnehagelærer

Pedagogisk medarbeider: Nadia Afgan

JESPER:

Pedagogisk leder: Viktoria Silseth – barnehagelærer

Pedagogisk leder: Marlen Klætte – spesialpedagog

Pedagogisk medarbeider: Anne Østbakken - barne-og ungdomsarbeider

Pedagogisk medarbeider: Sevim Saritas – barne- og ungdomsarbeider

Pedagogisk medarbeider: Guri Aspelund – helsesykepleier

JONATAN:

Pedagogisk leder: Elisabeth Paulsen – barnehagelærer

Pedagogisk leder: Merethe Rennemo – barnehagelærer

Barnehagelærer: Ragnhild H. Lykke – barnehagelærer

Pedagogisk medarbeider: Jorina Fagerheim – barne- og ungdomsarbeider

Pedagogisk medarbeider: Sumaya Afgan

RAMMEPLAN FOR BARNEHAGEN

Kunnskapsdepartementet har fastsatt rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (KD, 2017). Den beskriver at barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

FAGOMRÅDENE

Rammeplan for barnehagen (KD, 2017) har også beskrevet syv fagområder som vi i barnehagen skal arbeide med:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Fagområdene opptrer sjelden isolert. Flere områder vil være representert samtidig i vårt arbeid med temaer og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer. Det er det pedagogiske lederteamets ansvar å sikre at vi arbeider med alle fagområdene i løpet av barnehageåret. Barnehagens arbeid tilpasses barnas alder, interesser og gruppens sammensetning, og vi vil derfor jobbe ulikt på de tre avdelingene.

ÅRETS TEMA

Barnehageåret 2022-2023 valgte personalet jobbe spesielt med lek og inkludering. Arbeid med lek og inkludering er en kontinuerlig prosess, og noe man aldri blir ferdig med. For å skape gode utviklingsprosesser må man jobbe systematisk, over tid. Vi ønsker derfor å fortsette å arbeide med temaet **lek og inkludering** videre.

Vi har søkt Statsforvalteren, og fått vedtak om å delta i Regional Ordning for barnehager i en treårs periode fremover, med tema lek og inkludering. Regional ordning skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling i samarbeid med universiteter og høyskoler. For Kardemomme betyr dette at vi får økonomisk støtte, samt samarbeid med veiledere fra OsloMet. Slik kan vi fortsette utviklingsarbeidet vi påbegynte forrige barnehageår, for å heve kompetansen til personalet i Kardemomme.

Tema og tekst for denne årsplanen tar utgangspunkt i Udirs kompetansepakker om lek og inkluderende praksis i barnehagen (udir.no). Kompetansepakken gir faglig påfyll og støtte til å utvikle kompetanse om en mer inkluderende praksis og en kultur for mangfold. Vi fortsetter også arbeidet med utgangspunkt i Kari Papes bok «lek og inkludering i barnehagen» (2020). Boken gir konkret hjelp til det systematiske arbeidet med å gi leken førsteprioritet i det pedagogiske arbeidet i barnehagen, samt å sørge for rammer hvor alle barn får plass på innsiden av det lekende fellesskapet. Se også mer om temaet på kalendersidene i årsplanen.

RAMMEPLANEN OM LEK OG INKLUDERING

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage får en god barndom, preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv. Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner. Barna skal møtes med empati og få mulighet til å videreutvikle egen empati og evne til tilgivelse.

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet (KD, 2017)

HVORFOR JOBBE MED LEK OG INKLUDERING?

Lek og inkludering er barnehagens mest fundamentale oppgave. Å rydde plass til lek og sørge for at alle barn får oppleve at de er betydningsfulle for fellesskapet er barnehagens viktigste rolle. Å bidra til at barnehagen blir et lekende fellesskap for alle barn, er

avgjørende i arbeidet for å forebygge utestengelse og mobbing. Å lykkes i arbeidet med å inkludere alle krever et omfattende arbeid, og er noe vi aldri blir ferdige med. Inkludering er en kontinuerlig prosess, ikke en tilstand, og dette arbeidet må ledes av de ansatte (Pape, 2020).

INKLUDERING

Å være inkludert i fellesskapet er grunnleggende for at barn skal oppleve trygghet, mestring, mening og glede. Å være inkludert i fellesskapet er også grunnleggende for all læring og utvikling, og opplevelsen av den gode barndom. Inkludering må forstås og ses i et videre og langsiktig perspektiv, der formålet er at alle barn og unge i fremtiden skal kunne delta og påvirke i arbeids- og samfunnsliv, og få et godt og meningsfullt liv.

Inkludering handler om at alle barn og unge skal oppleve at de har en naturlig plass i, og deltar i fellesskapet. De skal føle seg trygge og erfare at de er betydningsfulle, blir hørt og får medvirke i utformingen av sitt eget tilbud. Dette innebærer at hver enkelt opplever sosial tilhørighet og sosialt fellesskap med jevnaldrende, samtidig som oppgaver og utfordringer er tilpasset evner og behov.

Et inkluderende fellesskap omfatter alle barn og kjennetegnes av respekt for forskjellighet, egenart, legning og ulike kulturer. Forskjellighet og mangfold må ses som verdi, styrke og ressurs. Fellesskapet skal være preget av gode relasjoner mellom barna og mellom barna og de voksne, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Hvert enkelt barn skal oppleve å være betydningsfullt for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Alle barn skal få mulighet for å delta i lek og sosialt fellesskap, uavhengig av forutsetninger (KD, 2017).

LEK

Barn leker ikke for å lære, men fordi det er gøy. De leker fordi det å leke gir følelsen av glede, velvære og livslust i hverdagen. For barn er leken selve livet, og barn lever her og nå. I tillegg vil barn gjennom å leke få allsidige erfaringer som legger grunnlaget for læring, vekst og utvikling. På den måten kan vi si at leken bidrar til å forme oss og gjør oss til den vi er. Barn lærer best når de selv er aktive, gjennom å erfare og utforske verden på sin måte og i sitt tempo. I lek deltar barnet med hele seg. De bruker både hode og kropp, sanser og følelser. Lek er en prosess der barna er til stede, nysgjerrige og undrende på omgivelsene. De er aktive, og de anstrenger seg for å få til det de ønsker. De undersøker og prøver ut mulige løsninger, og de får nye erfaringer som gir ny forståelse og ny kunnskap. Leken er med på å danne grunnlaget for barns evne til refleksjon, konsentrasjon, innsatsvilje og kreativitet. Å være i lek gir barna mange og varierte erfaringer som bidrar til at de utvikler forståelse for omverdenen og den sosiale verden. I leken prøver barn ut ulike roller og ulike sider ved seg selv. (ndla.no)

Lek gir sosial erfaring:

Å leke med andre bidrar til at barna får erfaringer med hvordan de skal være sammen med andre. De får erfaringer med å vise omtanke og sette grenser for seg selv. De lærer seg hva som fungerer, og hva som ikke er hensiktsmessig. Lek innebærer samhandling, samarbeid og forhandlinger, og gjennom å leke får barna erfaringer med å tilpasse seg til andre, men også å hevde seg selv. For å klare dette må de kunne ta andres perspektiv og vise omtanke, forståelse og ta hensyn til andres behov og ønsker. Slik får barna gjennom leken erfaring med å se andres perspektiv og vise empati, samtidig som de får en forståelse av den sosiale verden.

Lek gir språklig erfaring:

Gjennom leken får barna mange og varierte erfaringer med å kommunisere og bruke språket. I lek bruker barnet språket til å planlegge, uttrykke idéer, ønsker og meninger om hva og hvordan de skal leke. Underveis bruker de språket for å lage fortellinger slik at leken drives videre. De skaper dialog og bruker språket til å løse problemer som oppstår. Når barn bruker språket til å sette ord på ting i leken, utvikler de ordforrådet og begrepsforståelsen.

Lek gir kognitiv erfaring:

I lek utforsker barna. Når du utforsker noe, vet du ikke svaret på forhånd, Du må tenke og reflektere over mulige løsninger, og teste ut disse. Dette gjør at du også må bruke fantasien din. Du eksperimenterer, prøver ut og vurderer, og underveis vil du kanskje feile og må starte på nytt. Da må du reflektere over det du har gjort, for så å prøve på en annen måte. Dette gjør du helt til du er fornøyd og har funnet ut av det du utforsket. På den måten kan vi si at lek gir barnet erfaring i å bruke tanker og refleksjoner som gir ny forståelse og kunnskap. Samtidig bidrar leken til at barna får erfaring med å konsentrere seg, og holde på med noe over lengre tid.

Lek gir motorisk erfaring:

Barn har en kroppslig væremåte og deltar i lek med hele kroppen. Det er gjennom bevegelse de blir kjent med seg selv og omverdenen. Når barna bruker kroppen i varierte bevegelser i leken, får de mange motoriske erfaringer. I leken bestemmer barna selv hvordan de skal utføre bevegelser, hva de skal gjøre, hvor de skal gjøre det, og med hvem. De tester ut kroppens muligheter og øver seg på ulike kroppslige ferdigheter ved å leke. Barna opplever mestring gjennom bevegelse. Dette bidrar til at de gjennom å leke får større kroppslig bevissthet og kontroll. Lek byr på mange muligheter til å bruke kroppen. I lek vil barna gjøre erfaringer både med finmotorikk, de små muskelgruppene, og grovmotorikk, de store muskelgruppene.

Lek gir følelsesmessig erfaring:

Lek gir barna opplevelser som påvirker følelsene, noe som igjen gir erfaringer med ulike følelser. Det kan være alt fra glede, fryd og spenning til noe som kan være trist eller litt skummelt. De opplever også følelsen av å mestre og å lykkes - gode erfaringer som legger grunnlag for å styrke barns identitet og selvoppfatning, troen på seg selv og at de kan noe. I lek får barn mulighet til å hankses med en rekke følelsesmessige utfordringer, for eksempel skuffelsen når man mislykkes. Dette er mikronederlag i hverdagen, som ikke er farlig, men som gir barna erfaringer med disse følelsene. Dermed får barna også erfaring med hvordan de kan regulere seg og gjenopprette balansen, til en tilstand hvor de har det bra. Gjennom å leke får barn også mulighet til å bearbeide følelsene sine på sin egen måte. Når barn opplever noe vondt eller vanskelig, kan de i lek leke ut følelsene og uttrykke det de føler, på sin egen måte. Slik kan de også i lek forberede seg på ubehagelige situasjoner som kan komme senere. (ndla.no)

LEK SOM RELASJONSARENA

Relasjoner og lek er barnehagens kjerneoppgave. Å stå i relasjoner over tid er en del av livets sentrale områder, og relasjonskompetansen vi danner oss som barn har betydning for hvordan vi står i relasjoner som voksne. Barn møter mange krav når de er i lekende relasjoner til hverandre. Relasjoner skal ikke bare startes, men også vedlikeholdes og videreutvikles. Nettopp derfor er det viktig at barn får være i relasjoner som får vare over tid, og får føle glede og smerte ved relasjonen side om side.

Barn bør erfare:

- Relasjoner som gir glede og begeistring.
- Relasjoner som gir tristhet og frustrasjon.
- Dypere relasjoner til noen få utvalgte.
- Oppleve at uvenn blir venn på nytt og på nytt.

I leken er relasjonen i sentrum og krever tilstedeværende og bevisste voksne for at samspillet skal vernes og videreutvikles, og ikke bli avbrutt eller hindret. Barn kan begeistres gjennom lekende relasjoner og oppleve ubehag ved å stå utenfor. Lekende relasjoner utfordrer alle barn, men noen barn vil være mer utsatt. Barn trenger derfor voksne i barnehagen som er gode relasjonsbyggere og lekere, og som støtter barn i å være i lek med hverandre (Melaas, 2014).

PERSONALETS ROLLE I ARBEIDET MED LEK OG INKLUDERING

Når barn ikke finner sin plass i lekefellesskapet, når de står utenfor det som skal danne det aller viktigste i barns liv, når de fratras muligheten til vennskap og oppleve glede og mestring, da trenger de støtte fra de ansatte. Å støtte barn i slike situasjoner krever kunnskap og kompetanse. Ansatte som selv tar en rolle i leken, kan ofte fungere som en døråpner for barn som holdes utenfor. Ansatte som er på innsiden av barnas lek, kan bidra til at det skapes trygghet for barna, slik at de har muligheter til å finne egne løsninger. Å utvikle de ansattes kunnskap om hvordan barn kan støttes i sin lek, er en av de viktigste faktorene i arbeidet med å skape den gode barndom gjennom lekende og inkluderende fellesskap. Gjennom deltakelse og engasjement kan de ansatte ivareta barnas lek og ivareta barna i leken. De ansatte skaper rammer som gjør det mulig på holde fast over tid, hente opp igjen leketemaer og utvikle temaene ved å tilføre opplevelser (Pape, 2020).

Gjennom systematisk og målrettet arbeid for å skape en felles forståelse av hva som fremmer lek og fellesskap, og hva som hemmer den, skal personalet gjennom arbeid med årets tema:

- Få kunnskap og kompetanse om hvordan alle barn kan inkluderes i lek
- Være i stand til å tilrettelegge for et inkluderende lekemiljø
- Være mer bevisst på verdiene og holdningene som er knyttet til ulike aspekter ved inkludering
- Utvikle de ansattes relasjons- og lekekompetanse.
- Støtte barn i lek og i å få mangfoldige og rike erfaringer.
- Styrke barns sosiale kompetanse slik at alle kan få mulighet til å lykkes i samspill og lek.

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON OG VURDERING

Kardemomme barnehage er en pedagogisk virksomhet der det kontinuerlig vurderes, planlegges og dokumenteres. For personalet er det viktig å gi barna et pedagogisk tilbud av høy kvalitet. Vårt arbeid tilpasses den aktuelle barnegruppen og det enkelte barn. Kvaliteten i det daglige samspillet mellom mennesker i Kardemomme barnehage er en av de viktigste forutsetningene for barnas utvikling og læring. Trivsel og utvikling observeres og vurderes derfor fortløpende. Det er viktig for personalet å arbeide med kompetanseheving. Å vurdere, reflektere, veilede, diskutere, dokumentere og planlegge er vår måte å arbeide på. Vår planlegging baseres på dette arbeidet, på kunnskap om barns utvikling og læring, barnas erfaringer og synspunkter, observasjon og samtaler med barn og foresatte. Vi legger stor vekt på at gjennomføringen av planene skal være fleksibel, med rom for spontanitet og barns medvirkning.

Dokumentasjon er et arbeidsredskap for personalet. Vår dokumentasjon gir barn og ansatte bedre mulighet for samtale og

refleksjon, og den gir foresatte, lokalmiljøet og kommunen informasjon om hva barna opplever, lærer og gjør i barnehagen vår. På de ukentlige avdelingsmøtene vurderer vi arbeidet på avdelingen. Vi samtaler om, og dokumenterer skriftlig, hva som fungerer bra og hva vi må arbeide videre med. Ut fra dette setter vi oss nye mål og velger eventuelt nye metoder. Vi planlegger, diskuterer og tar opp ting som har betydning for vår avdeling. Det ukentlige avdelingsledermøtet gir styrerne og de pedagogiske lederne muligheten til å drøfte barnehagens pedagogiske målsetninger, evaluere arbeidet og planlegge.

Fem dager i året er det planleggingsdag, og hver måned har vi personalmøter. Da jobber hele personalet med planleggings- og evalueringsarbeid. I tillegg brukes disse dagene og timene til kompetanseheving i form av kurs, foredrag, seminarer og faglige diskusjoner.

I Kardemomme gjennomfører vi en årlig brukerundersøkelse hvor vi får tilbakemeldinger på virksomheten slik at vi kan videreutvikle tilbudet vårt. Resultatene fra vurderingene og årets arbeid legges til grunn for videre arbeid. Vurderingene åpner for debatt om barnehagens mål, innhold, oppgaver og kvalitet og er viktig for å fornye vår virksomhet og barnehagen som organisasjon.

INKLUDERENDE FELLESSKAP

Inkludering innebærer at alle barn, uansett hvilke individuelle forutsetninger de har, får muligheten til å delta i fellesskapet. Inkluderende fellesskap kan defineres som sammenhenger der ingen betegnes som særskilt inkluderte, men der alle hører naturlig hjemme til tross for sine ulikheter.

Kjennetegn på et inkluderende fellesskap:

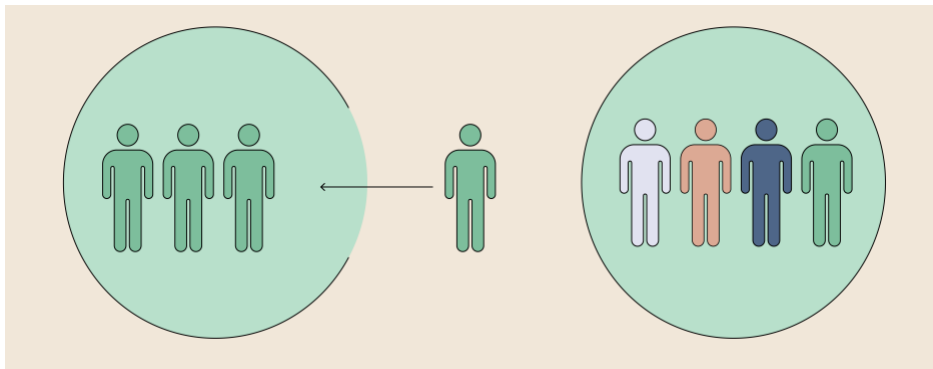
Det inkluderende fellesskapet er et av grunnprinsippene i vårt utdanningssystem. Et mangfold av barn skal ha mulighet til å lære og utvikle seg sammen med andre.

Kjennetegn på et inkluderende fellesskap er at barn:

- Har tilgang til fellesskapet.
- Samarbeider med andre.
- Får læringsutbytte både sosialt og faglig.
- Opplever at de blir anerkjent og akseptert.

Forskningen viser at et godt inkluderende fellesskap fremmer den sosiale og faglige utviklingen, både til dem som trenger tilrettelegging, og til dem som har gode forutsetninger faglig og sosialt. God tilrettelegging er en forutsetning for å gi alle en reell mulighet til å delta i fellesskapet, og det er vi som har ansvar for tilretteleggingen. Gode og inkluderende fellesskap kan forebygge utenforskap.

Modellen nedenfor illustrerer to ulike forestillinger om inkludering. Er utgangspunktet at noen barn står utenfor fellesskapet og skal inkluderes, eller at fellesskapet i utgangspunktet rommer mangfoldet? (Udir.no)

MANGFOLD

Barnegruppen er mangfoldig fordi barn og elever har forskjellige perspektiver, erfaringer og kulturelle og individuelle forutsetninger. Mangfold blant barn kan handle om at de har ulike meninger, holdninger, handlinger, interesser, væremåter, opplevelser og erfaringer. Det kan også handle om at de har ulik etnisitet, religiøsitet, sosioøkonomisk bakgrunn, kjønn, legning og utseende. I tillegg er det et mangfold med hensyn til hvordan barn lærer; de har ulike strategier og forutsetninger for læring.

Det er også viktig å huske at det er mangfold i mangfoldet. Barn og som er fra en bestemt kultur, eller som har en bestemt bakgrunn eller funksjonsnedsettelse, er like mangfoldige som andre.

Mangfoldet i en gruppe av barn kan utfordre på flere måter. Det kan for eksempel hende at vi må ta hensyn til mange stemmer på en og samme tid, tilrettelegge for reell medvirkning og finne en balanse mellom det å ivareta den enkeltes behov samtidig som vi ivaretar gruppen.

Holdninger til mangfoldet

En grunnleggende forutsetning for et inkluderende mangfold er aksept og toleranse for forskjellighet. Det er gjerne slik at vi formidler holdninger til mangfold og inkludering tydeligere gjennom handlinger enn med ord. Som voksen har vi et ansvar for å aktivt synliggjøre at hver og en har en verdi. Vi må være bevisst på egen væremåte om vi skal kunne være gode rollemodeller i fellesskapet.

Toleranse og respekt

Sammen kan ansatte, barn og foresatte utvikle en toleranse for mangfoldet i fellesskapet. Når barnehagepersonalet i fellesskap løfter fram respekt, toleranse, likeverd, åpenhet og kreativitet, kan mangfoldet bli en ressurs. Det kan riktignok være krevende å skape en kultur for at hele mangfoldet er en naturlig del av fellesskapet. For å utvikle egen toleranse for mangfoldet kan det være nyttig at vi lytter til andres meninger og forholder oss til holdninger som er helt ulike våre egne – både overfor ansatte, barn og foresatte. (Udir.no)

AUGUST 2023

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
31	31 Planleggingsdag	1	2 Anna 2	3	4	5	6
32	7	8	9	10	11	12	13
33	14	15	16	17	18 Lilly 5	19 Henny 1	20
34	21	22	23	24	25	26 Guri	27
35	28	29 Marie 1	30	31			

HVORFOR JOBBE MED LEK OG INKLUDERING?

«Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt». (KD, 2017)

I barnehagen er vi pålagt å arbeide i tråd med rammeplanens føringer. Vi har valgt å fokusere på arbeidet med lek, lekende fellesskap og inkludering, som er en av barnehagens kjerneoppgaver.

Barn kan uttrykke seg på mange måter i lek, og leken har en selvskreven og viktig plass i barnehagen. Barnehagen skal bidra til den gode barndommen ved å gi alle barn mulighet for lek. Leken har betydning for barns trivsel og som en grunnleggende livs- og læringsform. I barnehagen skal barna få oppleve lek både som egenverdi og som grunnlag for læring og allsidig utvikling.

Lek og lekende samspill er en del av det å være barn! Barn leker fordi de er barn og fordi leken er en kilde til glede og mestring. Gjennom lek og lekende samspill skapes relasjoner mellom barn og mellom voksne og barn. Leken er en sentral del av den gode barndom, og den er avgjørende for at barn skal utvikle sosial kompetanse.

Erfaringer i lek fører til mestring og læring på ulike områder, og det er de voksnes ansvar å sørge for at alle barn får gode erfaringer i lek med andre barn. I leken prøver barna ut erfaringer, bearbejder opplevelser og utvikler tanker. I leken utløses barns naturlige spontanitet, fantasi, nysgjerrighet og skapertrang. Dette er det viktig å ta vare på. (Pape, 2020)

Lek er barns viktigste uttrykksform. Gjennom å fokusere på lek og lekende samspill, ivaretar vi barns mulighet for å ytre seg i barnehagens hverdagsliv. Vi tror alle former for lek og lekende samspill har stor betydning for barnet.

Voksnes holdninger og handlinger er viktige for om vennskap får utvikle seg i barnehagen. Vi vet også at alt det barn lærer gjennom lek og vennskap, ikke nødvendigvis er bra, og at de ansattes tilstedeværelse og engasjement i barnas lek er nødvendig for at leken skal fungere godt for alle barna.

For å skape inkluderende miljøer i barnehagen må det arbeides målrettet med barns deltakelse i lek og lekende samspill. (Pape, 2020)

SEPTEMBER 2023

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
35					1	2	3
36	4	5 Thelma 2	6	7 Ragnhild	8	9	10
37	11	12	13 Dugnad Katarina	14	15	16	17
38	18	19	20	21	22	23	24
39	25	26	27	28	29	30	

INKLUDERENDE BARNEHAGEMILJØ

«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser» (KD, 2017).

For at barn skal oppleve at de hører til, må de føle seg anerkjent, akseptert, respektert, støttet og inkludert i lek og samspill med andre barn og voksne. Barnehagepersonalet må derfor ha kunnskap om hva som skal til for at alle barn skal ha et godt og trygt psykososialt barnehagemiljø.

Det er lett å tenke at inkludering kun handler om å tilrettelegge for de som har særskilte behov, men det er uendelig mye mer enn det. Ifølge rammeplanen skal ansatte i barnehagen bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Og et viktig poeng her er **alle barn** - dette handler om at alle barna i barnehagen skal oppleve trygghet og tilhørighet, at de skal føle seg som del av fellesskapet.

Det å føle at man faller utenfor eller ikke hører til, er en fryktelig vond følelse, og vi vet at trygghet og tilhørighet er en viktig del av grunnmuren i barnas utvikling. For å sikre at alle er inkludert i lek, må de ansatte jobbe med inkludering hele tiden. Alltid! Alle barna vi møter er forskjellige - de har ulike personligheter, de har ulike bakgrunner, de har ulike forutsetninger. Da kreves det at vi planlegger og jobber med det som utgangspunkt. Vi må spørre oss hvilke aktiviteter som fungerer best for gjengen vi har i år. Hvilke turer vil kunne inkludere alle? Hvordan kan vi organisere oss fysisk så det blir best for alle? Og det som fungerte i fjor, vil ikke nødvendigvis fungere i år. Men det handler ikke om bare de store aktivitetene, men også om de små møtene. Når vi tar oss tid til å møte hvert enkelt barn på en god måte, tar vi barnets plass i fellesskapet på alvor.

Inkludering handler også om å skape limet som får oss til å føle at vi hører sammen. Det handler om å fange opp de som faller utenfor leken. Å bli utestengt fra lek kan gi barnet en følelse av å ikke høre til. Da er det fristende å gå inn der og si: "Her hos oss skal alle være med på leken." Det fungerer jo ganske sjelden, da gjelder det å være litt kreativ. Deltar vi ansatte aktivt i leken, kan vi gi flere barn en følelse av å høre til. Det at personalet er fysisk til stede, har mye å si for hvordan barn engasjerer seg i lek. Å være tilgjengelig for barna, og i nærheten av leken, dersom de har behov for hjelp, er en viktig støtte. Støtt leken ved å følge oppmerksomt med på den, sett ord på barnas følelser, intensjoner og atferd, følg barnas initiativ og hjelp dem i spillet med hverandre.

Noen ganger velger vi å ta et barn ut av en fellesaktivitet, da er det viktig at vi spør oss selv: "Er dette egentlig til det beste for barnet?" I noen tilfeller er det det, men hvis barnet mister en arena hvor det kan føle seg som en del av fellesskapet, kan det gjøre vondt verre. Og hva tenker barnet selv? Det er vår oppgave å få også dette barnet inkludert, skape en hverdag hvor barnet får mulighet til å delta. Vi må spørre: "Hvorfor fungerer ikke fellesstunden for barnet?" Kanskje det trenger mer forutsigbarhet? Trenger å sette seg ned før de andre kommer? Kanskje en annen type aktivitet kunne fungert bedre? Poenget er at vi må snu fokus mot oss selv og spørre: "Hva kan vi gjøre?" Målet er at alle barna skal bli inkludert. Da må vi være kreative, og finne løsninger og aktiviteter som får til nettopp det (Udir.no).

OKTOBER 2023

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
39							1
40	2 Skolens høstferie Planleggingsdag	3	4	5	6	7	8
41	9	10	11 Tobias 3	12	13	14	15
42	16	17	18	19	20	21	22 Sommertid slutt
43	23 Ismail 5	24 FN-dag	25 Kardemomme 23 år!	26	27	28	29
44	30	31 Halloween					

VÅRT ARBEID MED LEK, FELLESSKAP OG INKLUDERING

HOVEDMÅL:

Alle barn skal oppleve seg som betydningsfull for fellesskapet. Vi ønsker å skape et lekende, inkluderende miljø der alle barna opplever fellesskap, glede og mestring gjennom deltakelse i lek og lekende samspill hver dag.

VIKTIGE VERDIER i dette arbeidet er: **likeverd, respekt og toleranse.**

DELMÅL – ALLE BARN SKAL:

- Føle seg inkludert og betydningsfulle i lek.
- Få mulighet til å utvikle lekeferdigheter.
- Oppleve å være en god lekekamerat som andre barn har lyst til å leke med.
- Få mulighet til å utvikle vennskap gjennom tiden i barnehagen.
- Ha noen å glede seg sammen med.
- Få mulighet til å bearbeide inntrykk og bruke fantasien gjennom deltakelse i lek og lekende samspill.
- Få utvikle språket sitt – lære å bruke språket i samspill med andre barn.
- Få mulighet til å utvikle et følelsesspråk der de i ulike situasjoner kan sette ord på hvordan de opplever ting.
- Få mulighet til å utvikle evnen til å lytte til og respektere andres ønsker.
- Få mulighet til å utvikle evnen til å ta hensyn til andre, gjennom deltakelse i lek og lekende samspill.
- Få mulighet til å oppleve at andre barn tar hensyn til dem i lek og lekende samspill.
- Oppleve reell medvirkning, de skal oppleve å bli hørt og bli tatt på alvor. (Pape, 2020).

VOKSENROLLEN i arbeidet med lek og inkludering

«Der det finnes barn, bør det være en ansatt i nærheten. Der det finnes ansatte fra før, trengs det sjelden fler!» (Pape, 2020).

For at alle barn skal få best mulig utbytte av lek og lekende samspill, kreves det stor innsats fra alle ansatte. Vi arbeider systematisk med personalets holdninger til og væremåter i barns lek og lekende samspill.

DE ANSATTE MÅ:

- Være bevisst og tenke nøye gjennom sine holdninger til enkeltbarn og hvordan disse kommer til uttrykk i møte med barna.
- Se på voksne og barn som likeverdige – være relasjonsbyggere.
- Forsøke å skape gjensidighet gjennom å være anerkjennende.
- Være gode rollemodeller.
- Være kunnskapsrike – sørge for å skaffe seg nødvendig kunnskap og bevissthet om barns lek.
- Være til stede i barns lek «her og nå», påskrudd og innstilt på rett frekvens.
- Være fleksible med tanke på å følge klokka – se an.
- Være raus og modige i sitt møte med ulike barn.
- Delta i barns lek når de ser at dette er viktig for barns deltakelse og mestring – se når de skal holde seg utenfor.
- Forsøke å fungere som «røykvarsler» - være i forkant.
- Prioritere samvær med barn foran andre oppgaver.
- Bruke lite tid til å snakke med andre ansatte.
- Delta aktivt i barns lek – forholde seg aktivt til barns lek.
- Tenke seg om før de avbryter en lek som er i gang.
- Gi barna opplevelser og leketemaer som kan bidra til å utvikle leken.
- Observere barnas lek – for å forstå hva de gjør og hvorfor.
- Være i stand til å hjelpe barna ut av eventuelle konflikter, ut fra hva som faktisk har skjedd.
- Lytte til barnas egne ytringer – gi plass for medvirkning. (Pape, 2020)

NOVEMBER 2023

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
44			1 Walter 1	2	3	4	5
45	6 Elsa 5	7 Dugnad	8	9 August 4 Jorina	10	11 Lanterne/lysfest St. Martins dag	12 Farsdag
46	13	14	15 Mir 5	16	17	18	19
47	20	21	22 Hennie 4	23	24	25	26 Viktoria
48	27 Rakel 5	28	29 Thora 3	30			

PRAKSISFORTELLINGER

«Å bruke praksisfortellinger i det pedagogiske arbeidet i barnehagen er en verdifull og effektiv metode for å løfte fram barn og voksnes opplevelser, og gir personalet økt innsikt for relasjonsprosesser i barnehagen». (Pape, 2020)

Praksisfortellinger er fortellinger om hendelser i hverdagen. Fortellingene gir et unikt perspektiv på ulike situasjoner i barnehagehverdagen, og kan brukes som et viktig dokumentasjons- og refleksjonsgrunnlag for det videre pedagogiske arbeidet.

Praksisfortellinger gir praktisk kunnskap og innsikt basert på virkelige erfaringer. Ansatte kan dele historier, reflektere og diskutere sammen, dra nytte av egne og andres erfaringer, utvikle holdninger og videreutvikle egen praksis.

Ved å bruke praksisfortellinger kan pedagogiske ansatte øke sin refleksjon og bevissthet rundt egen praksis, gjennom å dele og diskutere erfaringer med andre. Dette kan bidra til en kontinuerlig utvikling av den pedagogiske praksisen og skape et miljø der alle er åpne for læring og vekst. Praksisfortellinger kan også brukes som utgangspunkt for faglig veiledning og refleksjon i personalet.

Praksisfortellinger kan bidra til å øke bevisstheten om barnas perspektiver og behov, gjennom å skildre historier om deres opplevelser og reaksjoner. Slik kan fortellingene være en hjelp til å tilpasse undervisningen og aktivitetene bedre til barnas individuelle behov og interesser.

Praksisfortellinger kan bidra til å styrke samarbeidet mellom barnehagen og foresatte. Ved å skrive ned og dokumentere kan fortellingene gi foresatte innblikk i barnas barnehagehverdag, og være et utgangspunkt for å samarbeide om å støtte barnas utvikling, læring og trivsel. Praksisfortellinger kan bidra til å skape et læringsfellesskap der kunnskap og erfaringer deles, og der både barn, foresatte og personalet kan dra nytte av hverandres perspektiver.

Praksisfortellinger består ofte av:

- Innledning: avklaring av situasjonen, hvor, når, hvem, setting.
- Høydepunkt: beskrivelse av handlingsforløpet.
- Avslutning: avrundning av fortellingen.

Det bør ikke ligge noen vurderinger eller forventninger i selve fortellingen. Fortellingen bør beskrive en konkret situasjon og inneholde noe sansbart; hva man faktisk har sett og hørt. Man bør unngå å legge vekt på det man synes, føler og tolker i fortellingen. (Pape, 2020)

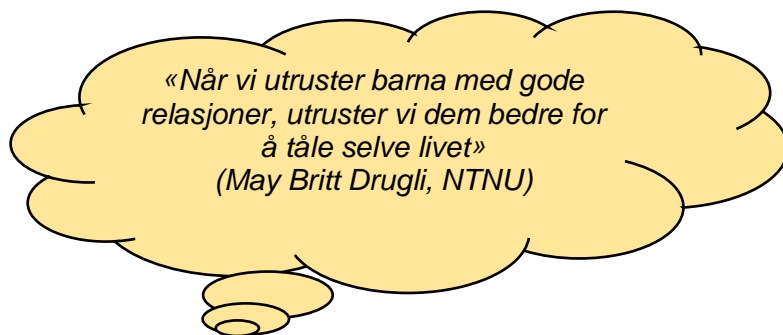
Noen tommelfingerregler

- Når vi skriver ned en praksisfortelling, dokumenterer vi. I det øyeblikket vi bestemmer oss for å bruke praksisfortellingen til å kaste lys over noe som opptar oss i barnehagehverdagen, blir den til noe mer enn en fortelling. Når praksisfortellingen bidrar til å skape refleksjon og på sikt læring, kan vi referere til den som pedagogisk dokumentasjon. Det er altså bruken av dokumentasjonen som avgjør hvorvidt vi kan kalle den pedagogisk eller ikke.
- Når dokumentasjonen benyttes for å få oss til å reflektere rundt egen praksis, kan vi kalle den pedagogisk.
- Når dokumentasjonen benyttes for å utvikle den pedagogiske praksisen, kan den kalles for pedagogisk!
- Når du utvikler eller endrer den pedagogiske praksisen, ligger det ofte en vurdering til grunn. Denne vurderingen tar utgangspunkt i den pedagogiske dokumentasjonen.
- Når vi bruker videokamera for å fange hverdagen, dokumenterer vi. I det øyeblikket vi bestemmer oss for å bruke videoopptaket som grunnlag for refleksjon omkring deler av den pedagogiske praksisen, blir det til noe mer enn et videoopptak. Det blir til pedagogisk dokumentasjon.
- Når vi skriver notater fra en samtale med et barn, dokumenterer vi. I det øyeblikket vi bestemmer oss for å bruke dokumentasjonen for å skape en bedre forståelse av hva som foregår i samspillet mellom barnet og den ansatte, blir nedtegningene til noe mer enn et dokument. Det blir til pedagogisk dokumentasjon.

DESEMBER 2023

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
48					1 Planleggingsdag	2 Line	3
49	4	5	6	7	8 Enna 4	9	10
50	11	12	13 Lucia	14	15	16 Lisa 2	17 Marlen
51	18	19	20	21	22	23	24
52	25 1. juledag	26 2. juledag	27	28	29	30	31 Nyttårsaften

OMSORGSFULLE RELASJONER

Gode relasjoner er avgjørende for at barn skal trives og ha det godt i barnehagen. Det er derfor viktig at alle i personalgruppen jobber aktivt og bevisst med å skape gode relasjoner. Gode relasjoner er viktig for alle barn, og for enkelte barn fungerer den gode relasjonen som en beskyttelse.

Barn som ikke har gode og nære relasjoner til noen av de ansatte eller andre barn i gruppen, kan være ensomme, og hverdagen i barnehagen kan bli vanskelig. Når vi jobber med relasjonsarbeid, bør målet være at vi skal ha positiv kontakt med alle barna i barnegruppen. Positiv kontakt innebærer at vi gjør noe sammen med barnet, at samspillet bærer preg av et gjensidig ønske om å være sammen, og at atmosfæren mellom oss er god.

Det er alltid den voksne som har ansvaret i dette samspillet. Derfor er det viktig med kunnskap om hvordan maktforholdet mellom barn og voksne er, og hvordan vår væremåte er med på å påvirke barns mulighet for trygghet og trivsel i barnehagen. Et barn som har gode opplevelser sammen med voksne og andre barn, får en (sterkere) følelse av å være inkludert. Barnet føler også at det betyr noe for fellesskapet i barnehagen. Å anerkjenne barnas følelser er noe av det viktigste vi gjør for å veilede og støtte barnet. (Udir.no)

ANERKJENNELSE

Vi har alle behov for anerkjennelse, og for barn i barnehagen er dette helt avgjørende. For at barna skal trives, lære og utvikle seg, må de bli anerkjent for den de er. Relasjonene mellom barna og voksne må være bygget på anerkjennelse og gjensidig respekt. Barn som ikke blir anerkjent, føler seg utenfor, og utenforskap kan gå utover barnas psykiske helse.

Anerkjennelse handler om at vi:

- Aksepterer alle barn uavhengig av deres adferd, sosiale status eller posisjon.
- Viser respekt for barnets verdier, følelser og opplevelser.
- Verdsetter alle barn som verdifulle deltakere i barnehagens fellesskap.
- Bekrefter barn gjennom ord, blick, smil, berøring eller andre kroppslige uttrykk.

Det er personalets ansvar å sørge for at alle barn opplever gode relasjoner og anerkjennelse i barnehagen. Ansvaret for relasjonen ligger hos oss fordi maktforholdet mellom barn og voksen ikke er likeverdig. Vår væremåte har stor betydning for hvordan barnet opplever seg selv i situasjonen her og nå. Samtidig kan vår væremåte også påvirke hvordan barna oppfatter seg selv i fremtiden. Det er viktig å vise at vi er tydelig til stede når vi er sammen med barn. Alle barn har rett til et godt psykososialt miljø hvor de blir møtt med anerkjennelse og respekt.

I barnehager der personalet har god sosial kompetanse, vil det ofte også være gode relasjoner mellom barna, og mellom barna og de voksne. Gode relasjoner skaper trygge barn og gjør at barna kan bruke energien sin til lek, utforskning og læring. Når barna har en god relasjon til de voksne, kan de søke trøst og omsorg når de trenger det, og raskt komme seg videre og fortsette med det de holdt på med. (Udir.no)

JANUAR 2024

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
1	1 Nyttårsdag	2	3 Nadia	4	5	6	7
2	8	9	10	11	12	13	14
3	15	16	17 Victor 4	18 Valdemar 2	19	20	21
4	22 Agnes 3	23	24	25	26	27 Eliot 3	28
5	29	30	31 Amina 4				

RELASJONSKOMPETANSE

Relasjonskompetanse er en nøkkelfaktor i arbeidet med å inkludere hele mangfoldet av barn i et fellesskap. Relasjonskompetanse innebærer at vi har ferdigheter, evner, kunnskaper og holdninger som gjør at vi etablerer, utvikler, reparerer og vedlikeholder relasjoner mellom oss og barnet. Det er alltid den voksne, som har hovedansvaret for å tilføre relasjonen mellom voksen og barn det den trenger av respekt, åpenhet og likeverd. Hvis vi møter barn med en forventning om at de har noe å tilføre, kan forventningen i seg selv føre til en positiv endring. Forventningen kan føre til at de strekker seg lenger enn om de blir møtt med en forventning om at de vil mislykkes eller være et uromoment. Holdningene våre blir formidlet sterkere med handlinger enn med ord, og barn lærer av det vi gjør.

For å lykkes med å skape et inkluderende fellesskap er det viktig at personalet arbeider med, og reflekterer over, egne meninger, holdninger og verdier sammen. Å framheve verdien av mangfold kan være med på å styrke toleransen.

Meninger er som regel ikke forankret dypt, men de kan likevel påvirke andres holdninger og utfordre verdier. Meningene våre kan endres.

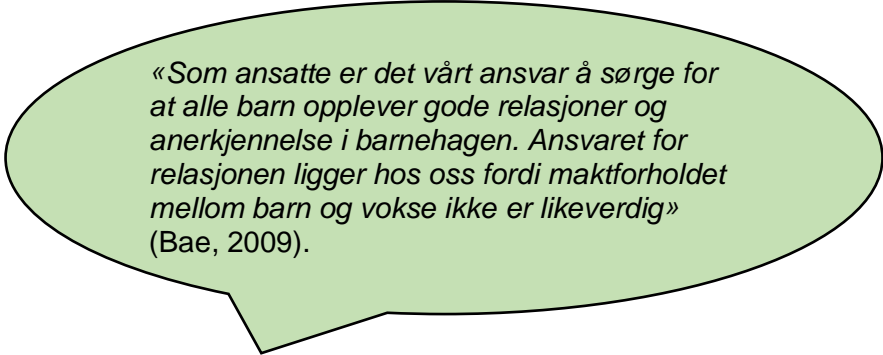
Holdninger kan tenkes, føles eller komme til uttrykk ved at vi oppfører oss positivt eller negativt overfor noe eller noen. Holdninger kan være basert på kunnskap og egne erfaringer, men i mange tilfeller er de tillært fra foreldre, nære venner eller andre personer eller grupper vi identifiserer oss med. Holdninger kan komme til uttrykk på tre måter:

- hvordan du tenker i møte med noe eller noen
- hva du føler i møte med noe eller noen
- hva du gjør i møte med noe eller noen

Verdier er holdninger som er helt grunnleggende for oss. Både holdningene og verdiene våre utvikler seg i samspill med andre, derfor er det ikke alltid vi vet hva verdiene våre er før de utfordres. Vi kan for eksempel kjenne at verdiene og holdningene dine utfordres når:

- Vi kjenner en lettelse når et barn ikke er til stede.
- Vi kjenner at du unngår å oppsøke bestemte barn.
- Vi gir enkelte barn fordeler og andre ikke.
- Vi har bestemte forventninger til kjønnsroller. (Udir.no)

SAMSPILLSKVALITET OG MAKT

*«Som ansatte er det vårt ansvar å sørge for at alle barn opplever gode relasjoner og anerkjennelse i barnehagen. Ansvaret for relasjonen ligger hos oss fordi maktforholdet mellom barn og voksne ikke er likeverdig»
(Bae, 2009).*

Samspillskvaliteten i møte mellom barn og voksen kan variere. Vi kan skille mellom romslige og trange samspillsmønstre. De ulike samspillmønstrene gir varierende rom for barnas selvopplevelse, tillit til egne erfaringer, og hvilke muligheter barna har for deltagelse og medvirkning i eget liv.

Romslige prosesser refererer til samspill som gir barn rom for å uttrykke seg og bli møtt ut fra egne forutsetninger. Sentrale kjennetegn er lyttende samspillmåter som inkluderer:

- Fokuset oppmerksomhet.
- Mottagelighet.
- Forsøk på å forstå.
- Velvillig fortolkning fra den voksnes side.

Parallelt med dette kjennetegnes romslige prosesser av bevegelse og skifte av posisjon, i betydning at ansatte og barn ikke trer frem i låste roller (jeg er voksen - du er barn, voksen vet bedre, voksne gir beskjed – det er en lov). Barna lærer mye om seg selv i disse små, men viktige møtene med ansatte i barnehagen og andre viktige voksne i deres liv.

Ansatte skal reflektere over, og være seg bevisste, den makten de har. Gjennom å gi hverandre positive og konstruktive tilbakemeldinger kan personalet bli bevisst på egen rolle i praksis. Det kan skje gjennom observasjoner med fokus på samspillsmønstre, refleksjoner og felles læring i personalgruppa. (Bae, 2009).

FEBRUAR 2024

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
5				1	2	3 Sevim	4
6	5	6 Samefolkets dag	7	8	9 Planleggingsdag	10	11 Morsdag
7	12	13	14 Valentinsdag	15 Tomine 3	16	17	18 Fastelavn Noah 3
8	19	20	21 Georg 5	22	23	24	25
9	26 Eivor 3	27	28	29			

LEK OG HELSE

«Barns fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd». (KD, 2017)

Alle barn har behov for omsorg og beskyttelse. Når disse to grunnleggende behovene er oppfylt, kan barna føle seg trygge, trives og kjenne på livsglede. God helse skapes der vi lever livet vårt, og mange barn tilbringer store deler av livet sitt i barnehagen. Når miljøet i barnehagen er preget av trygghet, trivsel, vennskap og lek, er det et godt utgangspunkt for å fremme livsglede og god helse blant barna. Positive opplevelser, glede, inkludering i et fellesskap og opplevelse av mestring er nært knyttet til god helse. Derfor er lek viktig for barns fysiske og psykiske helse.

Lek står i en særskilt posisjon i barnehagen fordi den er grunnleggende for alle barn. I barnehagen har barna muligheter for å teste ut ulike sider ved samspill, lek og vennskap. I denne utprøvingen er de voksne svært viktige. Særlig når barna møter motgang. De er der for å støtte og veilede, barna skal ikke takle motgang alene. Relasjonene mellom jevnaldrende får stadig større betydning i barnas liv. Når barna etablerer gode relasjoner til sine jevnaldrende mestrer de også det sosiale samspillet, noe som er positivt for barnas helse her og nå, men også i fremtiden.

Lek er også viktig for å håndtere vanskelige følelser, og ofte er det barns måte å forholde seg til verden på. Leken byr på mange utfordringer, og barna trer gjerne ut av den for å forhandle om innhold, regler eller materiell. For å fortsette må de kunne forhandle med andre barn uten at det oppstår store konflikter, da kan leken bryte sammen. I slike situasjoner lærer barna ferdigheter i å dele, vente på tur eller vise interesse for andres ideer og leker. Noen ganger jeg, andre ganger du. Turtaking er en viktig egenskap å lære seg, det skjer det mye av i lek. Barn som blir ekskludert mister verdifulle sosiale erfaringer. Det kan svekke synet barnet har på seg selv som lekepartner og venn, og opplevelsen av å tilhøre fellesskapet. Leken er derfor livsviktig for barna, den er viktig for barnas fysiske og psykiske helse, og den har både en helsefremmende og forebvaende funksjon (Udir.no)

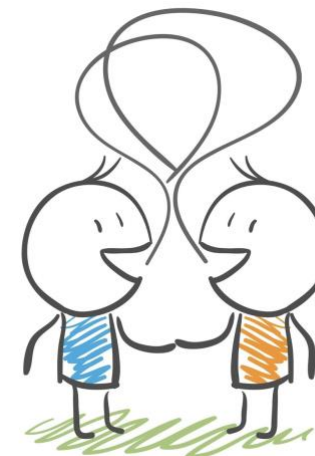
KONFLIKTHÅNDTERING I LEKEN

Vi tenker gjerne på konflikt som noe negativt, men for barn er det en viktig del av utviklingen. Gjennom konflikter blir de kjent med seg selv og sine grenser, de får respekt for andre og utvikler sosial kompetanse. Har vi en god relasjon til barna, bygget på gjensidighet og respekt, så er barna opptatt av å oppretthold dette. Relasjonsarbeid er derfor avgjørende for å bli god på konflikthåndtering. Husk at vi er rollemodeller for barna og de tar etter vår måte å håndtere konflikter på. Vi bør være tilgjengelig for barna ved å veilede, megle og være en god rollemodell. Målet er nødvendigvis ikke å løse opp i konflikten, men støtte barna slik at de utvikler gode strategier og ferdigheter i å uttrykke og regulere sine egne følelser og bygge opp evnen til empati. Gode strategier er gjerne samarbeid og forhandling, tilpasset barnas alder og modenhetsnivå. Jo yngre barna er, jo tidligere og tydeligere må vi gripe inn i situasjonen.

Konflikthåndtering er en naturlig del av leken og har betydning for barnas utvikling. Når barn får muligheten til å løse konflikter med andre barn, utvikler de sin sosiale kompetanse. Barna utvikler evnen til å håndtere og løse konflikter i samspill med andre. Hvis du gir barna støtte og veiledning – og hvis de har gode relasjonelle erfaringer med deg og de andre i personalet – kan de lære seg gode strategier for å løse konflikter på egenhånd (Udir.no).

Når det oppstår en konflikt kan dette være lurt:

1. Finn ut hva som er årsaken til konflikten.
2. Anerkjenn barnas følelser og ro ned situasjonen.
3. Gi veiledning og få barna med på å forhandle og eventuelt inngå kompromisser.

MARS 2024

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
9					1	2	3
10	4 Njål 5	5	6 Peder 4	7	8 Kvinnedagen	9	10
11	11 Oskar 6	12	13	14	15	16	17 Elisabeth
12	18 Mia 2	19	20	21	22	23	24 Palmesøndag
13	25	26	27	28 Skjærtorsdag	29 Langfredag	30 Påskeaften Ludvig 3	31 1. påskedag

SELVFØLELSE

Det er langt mer komplisert å ivareta barns selvfølelse, enn selvtillit. Selvfølelse handler om den du er, selvtillit om det du kan. Det er grunn til å anta at med god selvfølelse følger god selvtillit, men det motsatte er heller tvilsomt.

Barn som ikke opplever lek og lekende samspill i et inkluderende miljø, vil raskt oppleve at «det er noe galt med meg - jeg er feil». Disse barna trenger å oppleve at de har en betydning for andre mennesker, gjennom nære, trygge og anerkjennende relasjoner. Barn som strever i sitt samspill med andre barn skal ikke tvinges inn i et system med ros/belønning og straff, de trenger anerkjennelse! (Pape, 2020).

Selvfølelse – den du er	Styrkes gjennom anerkjennelse	Svekkes gjennom kritikk Voksnes definisjonsmakt
Barnet opplever å bli sett for den det er.	Jeg er glad for at du er du.	Åh, jeg er så lei av at du alltid skal være sånn.
Barnet opplever at det er ok selv om det gjør noe som andre ikke verdsetter.	Du er alltid ok, men det betyr ikke at alt du gjør, alltid er ok. Det samme gjelder meg. Når det ikke er ok, sier vi fra til hverandre.	Alltid gjør du sånn – du er vanskelig.
Barnet opplever trygghet og støtte fra andre.	Det er bare å prøve, jeg er her – går det ikke kan du få en sjanse til!	Du vet at du ikke får til det der.
Barnet opplever å bli betraktet med positive briller.	Jeg tror ikke at du gjorde det med vilje.	Det der gjorde du med vilje.
Barnet opplever at andre vil være sammen med det.	Å så bra du kom, jeg har ventet på deg.	Du får ikke være med.
Barnet opplever seg som likeverdig.		Barnet opplever seg som mindreverdig.

MEDVIRKNING

Barn skal oppleve at de har en reell innflytelse på sin hverdag og på sin læring. De er viktige bidragsyttere og sitter på verdifull erfaring og kunnskap om sin egen hverdag. Å gi barn anledning til å medvirke i fellesskapet bidrar også til at de tar ansvar i en verden som de deler med andre.

Tilhørighet og gruppepress kan føre til at enkelte setter egne behov til side dersom de opplever at fellesskapet eller noen de ser opp til, mener noe annet. Det er viktig at vi er oppmerksomme på disse mekanismene, for å sikre at ikke bare noen få faktisk får medvirke. Barn trenger å øve seg på å dele erfaringer og si sin mening. Når vi involverer barn og stiller spørsmål, bør vi bruke informasjonen vi får til å justere praksisen.

Hvordan lykkes vi med medvirkning?

Det kan være utfordrende å sikre at alle barn medvirker aktivt. For å legge til rette for medvirkning må vi være bevisst på at ulike barn forskjellige uttrykksformer, og tilpasse ut fra deres alder, erfaringer og forutsetninger. Dette kan vi gjøre gjennom observasjon, strukturerte samtaler og dialog der vi hører og lytter til barna. Vi har også en plikt til å ivareta foreldrenes rett til medvirkning, både gjennom løpende dialog og gjennom mer forpliktende samarbeid (Udir.no).

Vi kan stille oss spørsmål som kan bidra til aktiv medvirkning;

Hvordan kan barna påvirke:

- Hvilke temaer vi jobber med i barnehagen.
- Arbeidsformer.
- Rutiner og dagsrytmer.
- Lekemiljø og materiell.
- Innholdet i samlinger.
- Utendørsaktiviteter. (Udir.no)

APRIL 2024

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
14	1 2. påskedag	2	3 Siri	4	5	6	7 Louis 2
15	8 Eid	9	10	11	12	13	14 Alva 5
16	15	16	17	18	19 Planleggingsdag	20	21 Stella 6
17	22	23	24 Merethe	25	26	27 Helle Sofie 4	28
18	29	30					

SAMTALER MED BARN

«Personalet skal stimulere barnas verbale og nonverbale kommunikasjon, og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og samtaler» (KD, 2017)

Gode samtaler

Prinsippene for å ha gode samtaler med barn bygger på prinsippene for å ha gode samtaler med voksne. Disse prinsippene handler om å bruke ord og uttrykk som gjør at vi kan ta del i hverandres opplevelser.

Samtaler skaper felles opplevelser

Når vi kommuniserer med barna i barnehagen, skaper vi felles opplevelser, i tillegg til at barna får trent opp språkferdighetene sine. Barnas språkutvikling henger tett sammen med andre ferdigheter som barna trenger for å fungere godt i lek og samspill. Ved å bruke språket aktivt sammen med barna, kan vi være med på å skape inkluderende fellesskap og gode lekemiljø i barnehagen. I barnehagehverdagen er det mange situasjoner der vi kan invitere barn med i samtaler. Uansett utgangspunkt, alder og utviklingsnivå trenger barn oss voksne som samtalepartner.

Kommunikasjon er mer enn språk

Språk er viktig når man kommuniserer med andre, men vi kommuniserer ikke bare gjennom språket. Også ansiktsuttrykket og kroppsspråket er en del av budskapet vi formidler. Måten vi kommuniserer på, gjenspeiler i stor grad verdiene, holdningene og meningene våre. Tenk på hvordan blick, sukk, tonefall, mimikk og kroppsholdning påvirker måten vi oppfatter en annen person på. For barna er gode voksen-barn-relasjoner kanskje den viktigste ingrediensen i et godt barnehageliv. Måten vi samhandler med barna på, er viktig for barnas mentale helse, utvikling og læring (Udir.no).

HUMOR I RELASJONSARBEID

Barn elsker å tøyse og tulle, og dette kommer ofte til uttrykk i form av kroppslig lek, imitasjoner, små pek, vitser, rim eller regler. Det kan være morsomt både for barn og voksne. Humor og latter oppstår gjerne når flere leker sammen, gjerne med høy lyd, mye kroppslige bevegelser og latter. og med de aller minste barna kan dette være en super måte å knytte gode relasjoner på. Da er det gjerne gjennom rare ansiktsuttrykk og grimaser, lyder, og latter. Når barna blir noe større tøyser de også i større grad med jevnaldrende, gjennom grimaser, artige rim, vitser, dans, eller for eksempel små pek. Barns humor er en viktig del av barnas egen kultur, og det viser seg at barn som er vant med tull og tøys faktisk har lettere for å få venner. Barnehagen er en viktig arena for utvikling av humor. Voksne må ta barns humor på alvor, vite hva de ler av og hva de synes er moro. Denne kunnskapen må vi bruke og jobbe bevisst med for å danne vennskap og relasjoner. Både mellom voksen og barn, og ikke minst: mellom barna.

Bevisst bruk av humor

Tøys og tull er viktig når det gjelder arbeidet med å inkludere alle. Humor kan gi en fantastisk inngang til å bli kjent med barna og skape samhold i barnegruppen. Den kan hjelpe oss med å nå inn til de barna som skjærer seg litt, som synes det er vanskelig å delta, eller som på andre måter havner litt utenfor fellesskapet. En god latter kan være starten på mange vennskap mellom barn samtidig som det kan bidra til å skape gode relasjoner mellom oss og barna.

Tøys og tull skaper pusterom

Øyeblikk med tøys og tull skaper pusterom der latteren får fritt spillerom. Det er som oftest ikke noe vi planlegger – det skjer plutselig. Dette er viktige mellommenneskelige øyeblikk i barnas liv. Når stemningen er god, får barna mer energi til å uttrykke seg og lære. Hvis vi klarer å forvandle dårlig stemning til god, ved å tøyse, imitere og improvisere, gjør vi livet i barnehagen lysere og gladere. Ved å gi rom for barnas stemme – og barnas humor og kultur – tar vi barn på alvor. Måten vi møter barnas humor på, er med på å stimulere eller begrense dem. Hvis vi aksepterer barnas humor og møter den positivt, gir vi barna rom til å skape sin egen humoristiske stil seg imellom (Udir.no).

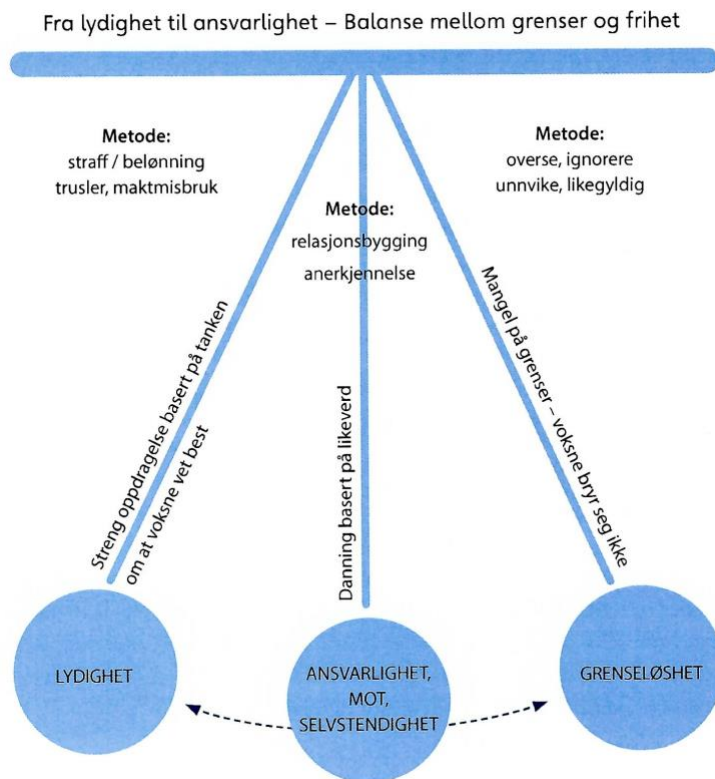
MAI 2024

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
18			1 Offentlig høytidsdag	2	3	4	5 Falk 4
19	6	7 Alvilde 5	8 Frigjøringsdagen Asiya 6	9 Kristi Himmelfart	10	11	12
20	13	14 Dugnad Årsmøte	15 Anne	16	17 Grunnlovs- dag	18	19 1. pinsedag
21	20 2. pinsedag	21	22	23 Sumaya	24 Therese	25	26 Luka 3
22	27 Nora 6	28 Albert 5	29 Lucas 2	30	31		

ANSVARLIGHET

Målet for barns danning er ikke lydighet, men at barnet skal oppleve seg selv som et likeverdig individ. Dette står i sterk kontrast til en praksis der de voksne bruker sin makt til å definere på vegne av barn. Når vi sier at det er et asymmetrisk forhold mellom barn og voksne, snakker vi ikke om menneskelig verdi, men om graden av ansvarlighet.

I møte med ansvarlige voksne er målet at barnet skal utvikle evne til å ta ansvar i ulike situasjoner. Samtidig er det viktig å understreke at barn ikke må overlates til et ansvar de ikke er rustet til å ta. Barn trenger trygge rammer rundt seg, som settes av de voksne. Å skape møter mellom barn og voksne som er tuftet på et likeverdig menneskesyn, krever innsikt og forståelse, og en balanse mellom grenser og frihet. (Pape, 2020)

SAMARBEID MED FORESATTE

«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling». (KD, 2017)

Foresattes engasjement er viktig for barns og elevers læring og trivsel. Samarbeid omfatter enkeltindividet, men det har også en viktig funksjon for fellesskapet.

Det er barnehagen som har hovedansvaret for at samarbeidet fungerer bra. Foresattes samarbeid med barnehagen og hverandre, vil påvirke hvordan barna har det i sin hverdag. Det kan være nyttig å etablere gode relasjoner til foresatte. Gjennom positiv kontakt blir foresatte og ansatte kjent med hverandre og med ulike sider ved barnet. Når mye av kontakten handler om noe positivt, vil det ofte være enklere å snakke sammen om eventuelle utfordringer som oppstår, både med hele foresatt-gruppen og med enkelte. Barnehagen kan oppmuntre til nettverk, der foresatte kan bli bedre kjent. Slike nettverk kan senke terskelen for å ta kontakt med hverandre.

Informasjon, dialog og medvirkning:

Foresatte trenger nok informasjon fra til å kunne ivareta sitt ansvar i samarbeidet, og vite hva de kan bidra med. De sitter også på viktig informasjon om sitt barn som barnehagen trenger. Da kan barnehagen og foresatte støtte hverandre for å møte barnets behov. Hvis foresatte opplever at deres involvering betyr noe for barnets læringsmiljø, vil det øke motivasjonen deres for å engasjere seg i samarbeidet. (Udir.no)

JUNI 2024

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
22						1 Fredrik 3	2
23	3	4 Magnus 2	5 Verdens miljødag for barn	6	7 Kristin	8	9
24	10 Sinem	11	12	13	14	15	16
25	17 PRIDE	18	19	20	21	22	23
26	24 Sankthans Ellinor 5	25	26	27 Live 4	28	29	30 Birk 2

UTENFORSKAP

Utenforskap betyr å stå utenfor fellesskapet. Å oppleve utenforskap er det motsatte av å oppleve å høre til i et fellesskap. Utenforskap kan ramme alle, og det kan ha store konsekvenser for den det gjelder. Her og nå fører utenforskap til ensomhet, utrygghet og dårlige vilkår for læring. I mange tilfeller vil barns erfaringer i tidlig alder følge dem videre i livet. Utenforskap kan få innvirkning på både opplevelsen deres «her og nå» og den framtidige psykiske helsen deres. Inkluderende fellesskap fremmer toleranse og varme i et samfunn, og det har også et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Beskyttelsesfaktorer som forebygger utenforskap

- Gjennom arbeidet med barn forebygger vi utenforskap blant annet ved å gi alle gode overganger gjennom utdanningsløpet og i hverdagen.
- Gjøre gode tilpasninger ut fra behov og forutsetninger.
- Være en trygg voksen og en god rollemodell.
- Jobbe aktivt med å skape et trygt og godt miljø.
- Sørge for at alle har likeverdige muligheter og tilgang til fellesskapet.
- Sikre at barna og elevene har en reell medvirkning i egen lek og læring, og legge til rette for foreldresamarbeid hvor de involveres tidlig.
- Få en god relasjon til hver enkelt. (Udir.no)

REDD BARNAS 5 RÅD FOR Å INKLUDERE ALLE PÅ FRITIDEN:

Lytt til barn

Barn og unge vet best hva som foregår i sin egen fritid, og de har ofte god kjennskap til hvem som ikke deltar og hvorfor. De har gode forslag til hva som bør gjøres for at flere skal få være med. Spør og lytt til barn i ditt nærmiljø..

Snakk om inkludering

Snakk med både barn og andre voksne om viktigheten av at alle barn får delta. Foreslå inkludering som tema på foreldremøter og snakk med treneren. Sammen kan dere utvikle rutiner og retningslinjer for eksempel for hvor mange turer eller cuper laget skal reise på, eller hvilket utstyr barna skal bruke.

Sørg for at alle blir invitert

Det kan være vondt å aldri bli spurt om å være med hjem eller ikke å bli invitert i bursdag. Snakk med andre voksne om hvordan alle kan inkluderes, og vær tydelig overfor barna på hva dere blir enige om. Foreslå fellesbursdag, vennegrupper, klassefest i gymsalen eller å være med på gratis aktiviteter på biblioteket. Sørg for at aktivitetene er tilpasset barns behov og funksjonsevne, slik at alle barn faktisk har mulighet til å være med.

Hold kostnader og utstyrspress nede

Foreslå aktiviteter som ikke koster så mye. Ta med flere i bilen eller arranger fellestransport til aktiviteter. Kan laget eller foreningen ha en byttekrok eller arrangere byttedag? Hva med innsamling av tomflasker, varetelling i butikk, loppemarked eller loddsalg? Tenk kreativt!

Vær en rollemodell

Voksne har et stort ansvar for å skape et godt oppvekstmiljø. Barn ser og hører hva voksne gjør og sier, og holdninger hos barn gjenspeiler ofte voksnes holdninger. Hvordan er vi mot andre? Snakker vi med dem som står alene? Inviterer vi dem vi ikke kjenner så godt? Og hvordan snakker vi om andre rundt middagsbordet? Gå foran som et godt eksempel (reddbarna.no).

JULI 2024

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
27	1 Sommerstengt uke	2	3	4	5	6	7
28	8 Sommerstengt uke	9 Mathias 4	10	11 Gabriel 6	12	13 Peter 3	14
29	15 Sommerstengt uke	16	17	18	19	20	21
30	22 Sommerstengt uke	23	24	25	26	27	28
31	29	30	31				

KILDER:

Barnehageloven, Kunnskapsdepartementet, 2005

Foreldresamarbeid, Glaser, 2013

Kampen om leken, Melaas, 2014

Kompetansepakker om inkludering, læring, trivsel og lek, Udir.no

Lek og inkludering i barnehagen, Pape, 2020

Læringsmiljøprosjektet – systematisk arbeid for godt læringsmiljø i barnehage og skole – UIS

Nasjonal digital læringsarena – NDLA, ndla.no

Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø, Oslo kommune, 2019

Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole, Oslo kommune, 2018

Oslostandard for tilvenning- en trygg barnehagestart for alle barn, Oslo kommune, 2017

Rammeplan for barnehagen, Kunnskapsdepartementet, 2017

Reddbarna.no

Samspill mellom barn og voksne ved måltidet. Muligheter for medlæring?, Nordisk barnehageforskning, Bae, 2009.

Støttmateriell til rammeplanen for barnehagen, Barns trivsel – voksnes ansvar, Udir

Utdanningsforskning.no

Vennskap mellom barn i barnehagen, Greve, 2021

TIPS TIL VIDERE LESNING:

www.kardemomme.no

KONTAKTINFORMASJON:

Kardemomme barnehage SA

Skedsmogata 21, 0655 Oslo

Tlf: 22 67 59 93

e-post: info@kardemomme.no

nettside: www.kardemomme.no